

Sygn. akt III KZ 59/22

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

w sprawie **A. R.**

skazanego z art. 180a k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 30 stycznia 2023 r.,

zażalenia skazanego na zarządzenie Sędziego Sądu Najwyższego

z dnia 27 października 2022 r., sygn. akt III KO 94/22,

odmawiające przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wykonawczego o
udzielenie przerwy w odbywaniu kary

na podstawie art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Tarnowie postanowieniem z dnia 10 maja 2022 r., sygn. akt III Kow 212/22 po rozpoznaniu wniosku skazanego A. R. odmówił temu skazanemu udzielenia przerwy w odbywaniu kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Brzesku z dnia 22 marca 2018 r., sygn. akt II K 698/17 za przestępstwo z art. 180a k.k. (k. 58).

Sąd Apelacyjny w Krakowie, po rozpoznaniu zażaleń wniesionych przez skazanego i jego obrońcę wyznaczonego z urzędu, postanowieniem z dnia 15 czerwca 2022 r., sygn. akt II AKzw 606/22, utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

Skazany A. R. złożył dwa pisma datowane na 22 czerwca 2022 r. i 20 lipca 2022 r., które zostały potraktowane jako wniosek o wznowienie wskazanego postępowania wykonawczego.

Zarządzeniem z dnia 27 października 2022 r., sygn. akt III KO 94/22, Sędzia Sądu Najwyższego na podstawie art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. odmówił przyjęcia rzeczzonego wniosku z uwagi na jego niedopuszczalność. W uzasadnieniu wskazał, że postępowanie w sprawach zakończonych postanowieniem o udzieleniu przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności albo odmowie jej udzielenia nie podlega wznowieniu na podstawie przepisów rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego, albowiem nie należy do kategorii postanowień kończących postępowanie sądowe, do których można stosować przepisy o wznowieniu postępowania. Tym samym w przedmiotowej sprawie wznowienie postępowania uznał za niedopuszczalne, co skutkowało wydaniem zarządzenia o odmowie przyjęcia wniosku skazanego.

Na powyższe zarządzenie skazany A. R. złożył zażalenie, w którym wniósł o uzasadnienie zarządzenia w formie zrozumiałej dla przeciętnego obywatela. Wskazał przy tym, że w jego ocenie rzeczzone uzasadnienie jest nie merytoryczne, zawiera niedookreślone zwroty, a poglądy orzecznicze powołane na poparcie wyrażonej w nim argumentacji są nieadekwatne do sytuacji procesowej skazanego. W dalszej części zażalenia motywy powoływane przez skazanego są niezrozumiałe, albowiem wskazuje, że w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie zalegają sprawy o wznowienie postępowań dotyczących „jego pozycji prawnej a obarczone wadami prawnymi wymienionymi w art. 239 k.p.k. co upoważnia Sąd do wznowienia spraw obarczonych błędami”. W podsumowaniu wskazał, że podnosi zarzut naruszenia przepisów Konstytucji RP, niemniej jednak bez odniesienia się do konkretnych artykułów. W związku z wyrażoną zażaleniu argumentacją wniósł o ponowne rozpatrzenie sprawy w obecności skazanego lub jego obrońcy. Zażalenie zawierało także wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie jest zasadne.

Analiza treści przepisów art. 540 § 1 k.p.k., art. 540a k.p.k. czy art. 540b k.p.k. jednoznacznie wskazuje, że przedmiotem wznowienia może być tylko

prawomocne orzeczenie sądowe rozstrzygające w kwestii odpowiedzialności karnej. Do kategorii tej nie należy decyzja w przedmiocie udzielenia przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności, który to pogląd jest ugruntowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 28 listopada 2012 r., III KO 71/12, LEX nr 1228573; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2018 r., IV KO 13/18, LEX nr 3130956; postanowienie SN z dnia 21 maja 2020 r., III KO 11/20, LEX nr 3213529; postanowienie SN z dnia 6 października 2022 r., V KZ 43/22, Supremus).

Wprawdzie odmowa udzielenia przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności ma negatywne konsekwencje dla sfery wolności osobistej, co nie zmienia jednak faktu, iż rozstrzygnięcie to nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie karne w zakresie odnoszącym się do odpowiedzialności karnej A. R., gdyż takim orzeczeniem jest prawomocny wyrok skazujący, tj. wyrok Sądu Rejonowego w Brzesku z dnia 22 marca 2018 r., sygn. akt II K 698/17. Na podstawie orzeczenia w przedmiocie udzielenia przerwy w wykonywaniu kary pozbawienia wolności nie dochodzi do trwałego zakończenia odbywania kary pozbawienia wolności. Wskazana instytucja ma jedynie na celu faktyczne przerwanie (okresowe wstrzymanie) wykonania kary będącej w fazie wykonywania. Co więcej, skazany może w każdym czasie ponowić wniosek o udzielenie mu takiej przerwy. Tak więc Sędzia Sądu Najwyższego wskazując w uzasadnieniu zaskarżonego zarządzenia, że postanowienie w przedmiocie przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności nie ma charakteru „trwałości”, miał na myśli, że nie rozstrzyga ono prawomocnie o przedmiocie procesu, co czyni wniosek o wznowienie takiego postępowania niedopuszczalnym.

Stanowisko takie należało uznać za słuszne i w pełni uzasadnione. Tego rodzaju decyzje podejmowane na etapie postępowania wykonawczego nie podlegają kontroli Sądu Najwyższego w trybie wznowieniowym. Oceny tej nie może zmienić argumentacja skarżącego. Zaprezentowane stanowisko jest zgodne z obowiązującymi przepisami i potwierdzone licznymi judykataми Sądu Najwyższego. Trudno doszukiwać się w tym zakresie jakiegokolwiek niezgodności z przepisami Konstytucji. Wznowienie postępowania jest bowiem instytucją wyjątkową, odnoszącą się tylko do określonej kategorii orzeczeń, tj. jak wskazano wyżej

prawomocnie rozstrzygających w przedmiocie odpowiedzialności karnej. Nie jest rolą najwyższej instancji sądowej kontrolowanie wszystkich decyzji zapadających w sądach powszechnych. Niemniej jednak zaznaczyć należy, że przedmiotowa decyzja w żadnym stopniu nie pozbawia skazanego uprawnień do składania w toku postępowania wykonawczego kolejnych wniosków, w tym o udzielenie przerwy w wykonaniu kary.

Odnosząc się zaś do podniesionej przez skarżącego kwestii obecności skazanego lub jego obrońcy na posiedzeniu wskazać należy, że zgodnie z art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 3 k.p.k., zażalenie na zarządzenie w przedmiocie odmowy przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania Sąd Najwyższy rozpoznaje jednoosobowo na posiedzeniu, co do zasady bez udziału stron. Mając powyższe na względzie, a także z uwagi na oczywisty brak zasadności wywiedzionego zażalenia, wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu okazał się bezprzedmiotowy.

Mając powyższe na uwadze postanowiono jak w części dyspozytywnej.